

ननान्दा तु स्वसा पत्युर्ननन्दा नन्दिनीत्यपि । पत्न्यास्तु भगिनी ज्येष्ठा ज्येष्ठश्वश्रूः कुलीचसा ५५४
 कनिष्ठा श्यालिका हाली यन्मणीकेलिकुशिका । केलिर्द्रवः परीहासः क्रीडा लीला च नर्म च ५५५
 देवनं कूर्दनं खेला ललनं वर्करोऽपि च । वप्ता च जनकस्तातो बीजी जनयिता पिता ॥ ५५६
 पितामहस्तस्य पिता तत्पिता प्रपितामहः । मातुर्मातामहाद्येवं माताम्बा जननी प्रसूः ॥ ५५७
 सवित्री जनयित्री च कृमिला तु बहुप्रसूः । धात्री तु स्यादुपमाता वीरमाता तु वीरसूः ॥ ५५८
 श्वश्रूमाता पतिपत्न्योः श्वशुरस्तु तयोः पिता । पितरस्तु पितुर्वश्या मातुर्मातामहा कुले ॥ ५५९
 पितरौ मातापितरौ मातरपितरौ पिता च माता च । श्वश्रूश्वशुरौ श्वशुरौ पुत्रौ पुत्रश्च दुहिता च ५६०
 भ्राता च भगिनी चापि भ्रातरावथ बान्धवः । सौ ज्ञातिः स्वजनो बन्धुः सगोत्रश्च निजः पुनः ॥ ५६१
 आत्मीयः स्वः स्वकीयश्च सपिण्डास्तु सनाभयः । तृतीयाप्रकृतिः पैण्डः षण्डः क्लीबो नपुंसकम् ५६२

इन्द्रियायतनमङ्गविग्रहौ क्षेत्रगात्रतनुभूधनास्तनूः ।

मूर्तिमत्करणकायमूर्तयो वेरसंहननदेहसंचराः ॥

५६३

घनो बन्धः पुरं पिण्डो वपुः पुद्गलवर्ष्मणी । कलेवरं शरीरेऽस्मिन्नजीवे कुणपं शवः ॥ ५६४
 मृतकं रुण्डकवन्धौ त्वपशीर्षे क्रियायुजि । वयांसि तु दशाः प्रायाः सामुद्रं देहलक्षणम् ॥ ५६५
 एकदेशे प्रतीकाङ्गावयवापघना अपि । उत्तमाङ्गं शिरो मूर्धा मौलिर्मस्तकमुण्डके ॥ ५६६
 वराङ्गं करणत्राणं शीर्षं मस्तिकमित्यपि । तज्जाः केशास्तीर्थवाकाश्चिकुराः कुन्तलाः कचाः ॥ ५६७
 वालाः स्युस्तत्पराः पाशो रचना भार उच्चयः । हस्तः पक्षः कलापश्च केशभूयस्त्ववाचकाः ॥ ५६८
 अलकस्तु कर्करालः खंखरश्चूर्णकुन्तलः । स तु भाले भ्रमरकः कुरुलो भ्रमरालकः ॥ ५६९
 धमिलः संयताः केशाः केशवेशे कर्षयथा । वेणिः प्रवेणिः शीर्षेण्यशिरस्यौ विशदे कचे ॥ ५७०
 केशेषु वर्त्म सीमन्तः पलितं पाण्डुरः कचः । चूडा केशी केशपाशी शिखा शिखण्डिका समाः ५७१
 सा बालानां काकपक्षः शिखण्डकशिखाण्डकौ । तुण्डमासं मुखं वक्त्रं लपनं वदनानने ॥ ५७२
 भाले गोध्यलिकालीकललाटानि श्रुतौ श्रवः । शब्दाधिष्ठानपैक्षूषमहानादध्वनिग्रहाः ॥ ५७३
 कर्णः श्रोत्रं श्रवणं च वेष्टनं कर्णशङ्कुली । पालिस्तु कर्णलतिकाशङ्खो भालश्रवोऽन्तरे ॥ ५७४
 चक्षुरक्षीक्षणं नेत्रं नयनं दृष्टिरम्बकम् । लोचनं दर्शनं दृक्च तत्तौरा तु कनीनिका ॥ ५७५
 वामं तु नयनं सौम्यं भानवीयं तु दक्षिणम् । असौम्येऽक्षण्यनक्षि स्यादीक्षणं तु निशामनम् ॥ ५७६
 निभालनं निशामनं निध्यानमवलोकनम् । दर्शनं द्योतनं निर्वर्णनं चाथार्धवीक्षणम् ॥ ५७७
 अपाङ्गदर्शनं काक्षः कटाक्षोऽक्षिविकूणितम् । स्यादुन्मीलनमुन्मेषो निमेषस्तु निमीलनम् ॥ ५७८
 अक्षणोर्वाह्यान्तावपाङ्गौ भ्रूरुध्वं रोमपद्धतिः । सकोपभ्रूविकारे स्याद्भ्रूभ्रूपरा कुटिः ॥ ५७९
 कूर्चं कूर्पं भ्रुवोर्मध्ये पक्ष्म स्यान्नेत्रोर्मणि । गन्धज्ञा नासिका नासा घ्राणं घोणा विकूणिका ॥ ५८०
 नक्रं नर्कुटकं शिङ्घिन्योष्ठोऽधरो रदच्छदः । दन्तवस्त्रं च तत्प्राप्तौ सृक्कणी असिकं त्वधः ॥ ५८१
 असिकाधस्तु चिबुकं स्याद्गलः सृक्कणः परः । गल्लात्परः कपोलश्च परो गण्डः कपोलतः ॥ ५८२
 ततो हनुः श्मश्रु कूर्चमास्यलोम च मासुरी । दंढिका दंष्ट्रिका दाढा दंष्ट्रा जम्भो द्विजा रदाः ५८३
 रदना दशना दन्ता दंशखादनमल्लकाः । राजदन्तौ तु मध्यस्थावुपरिश्रेणिकौ क्वचित् ॥ ५८४
 रसज्ञा रसना जिह्वा लोला तालु तु काकुदम् । सुधारुवा घण्टिकाचलम्बिका गलशृण्डिका ॥ ५८५

१. पण्डुरपि. २. चिहुराः. ३. शब्दग्रहोपि. ४. विलोचनमपि. ५. तारकापि. ६. तेन 'भ्रुकुटिः' इत्यादयः.
 ७. द्रादिकापि.